

การสนทนาเรื่อง
การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...
ผู้เรียนสำคัญอย่างไร

ถอดความจากบทการสนทนา
รายการ “เช้าวันนี้”
ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
วันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2545

ศูนย์ประชาสัมพันธ์การศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

370.152 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ส 691 ก การสนทนาเรื่อง การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...ผู้เรียน
สำคัญอย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2545.
27 หน้า
ISBN974-241-364-9
1. การปฏิรูปการเรียนรู้ 2. ผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ชื่อเรื่อง

การสนทนาเรื่อง การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...ผู้เรียนสำคัญอย่างไร

โดย ศูนย์ประชาสัมพันธ์การศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 83/2545
พิมพ์ครั้งที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545
จำนวน 10,000 เล่ม
จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ถนนสุขุทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2668-7123 ต่อ 1116-9 โทรสาร 0-2243-0083
Web Site: <http://www.onec.go.th>
พิมพ์ที่ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ. 10200 โทรศัพท์ 0-2222-2788, 0-2222-4772

คำนำ

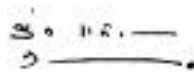
เนื้อหาสาระของหนังสือเล่มนี้ ถอดความจากเทปวีดิทัศน์รายการเช้าวันนี้ ออกอากาศเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2545 ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 5 ในหัวข้อสนทนาเรื่อง “การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ... ผู้เรียนสำคัญอย่างไร” โดยมี ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ ผู้เชี่ยวชาญโครงการ โรงเรียนปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน นายวันชนะ หมั่นงาน นิลิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนางสาวทริศญา วิวัฒน์เดชากุล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์ เป็นวิทยากรร่วมสนทนา

แม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับมาเป็นเวลากว่า 3 ปี ได้ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่ของครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมและมีคุณภาพสูงสุด อันจะนำไปสู่การพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนาคือ ดี เก่ง และมีความสุข แต่ยังมีคนจำนวนไม่น้อย ทั้งนักการศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไป มีความคิดเห็นและความเข้าใจที่แตกต่างเกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ “ไฮลด์เซ็นเตอร์”

โดยแท้จริงแล้ว การปฏิบัติการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะบรรลุผลสูงสุดได้นั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจ และใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ฝึกให้ผู้เรียน

ได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นคว้าข้อมูลหรือเรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจน
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ ความคิดเห็นของวิทยากรร่วมสนทนาทั้ง 3 ท่าน สะท้อนแนวคิด
เกี่ยวกับ “การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...ผู้เรียนสำคัญอย่างไร” ได้เป็น
อย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงจัดทำเป็นหนังสือ
เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการจัดการศึกษามีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน และดำเนินการ
ปฏิรูปการเรียนรู้ในทิศทางและเป้าหมายเดียวกันต่อไป

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...ผู้เรียนสำคัญอย่างไร

ถอดความจากเทปการสนทนา

รายการ “เช้าวันนี้”

ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

วันพฤหัสบดีที่ 17 มกราคม 2545 เวลา 06.15 – 06.55 น.

วิทยากร : 1. ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

ผู้เชี่ยวชาญโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2. นายวันชนะ หมั่นงาน

นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะรัฐศาสตร์ (สาขาการปกครอง) จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

3. นางสาวหิรัญญา วิวัฒน์เดชากุล

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนเวนต์

ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

นางสาวหิรัญญา วิวัฒน์เดชากุล

นายวันชนะ หมั่นงาน

คุณศิริบุรณ์ : วันนี้เรามาคู่กันเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ “เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” หรือเด็กเป็นศูนย์กลาง ภาษาอังกฤษเรียกว่า ไชลด์เซ็นเตอร์ (Child-Centered) ซึ่งในการประชุมของสภาเยาวชนแห่งชาติช่วงวันเด็กที่ผ่านมาได้มีการบัญญัติศัพท์ใหม่ขึ้นมาเป็นการล้อเลียนการปฏิรูปการเรียนรู้ ไชลด์เซ็นเตอร์ โดยเด็กนักเรียนหญิงคนหนึ่งบอกว่า อันนี้จะไม่ใช่ “ไชลด์เซ็นเตอร์” แต่ว่าเป็น “ควายเซ็นเตอร์” ควายคำนี้ไม่ใช่คำหยาบ แต่เป็นคำภาษาไทยแท้ ๆ ศัพท์ไทยแท้ ๆ ที่เราควรจะต้องสงวนรักษาไว้ด้วยซ้ำไป เรื่องนี้เป็นอย่างไร มีที่มาที่ไปอย่างไร มีผลกระทบต่อแนวความคิดในการปฏิรูปการเรียนรู้แบบไชลด์เซ็นเตอร์ ด้วยหรือไม่ วันนี้เราได้รับเกียรติจากเชกรับเชิญ 3 ท่าน

ท่านแรกเป็นผู้ดูแลเรื่องของการศึกษา และทำเรื่องเกี่ยวกับไชลด์เซ็นเตอร์มานานแล้ว มีความรู้เรื่องของการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างดี ขอแนะนำท่านผู้เชี่ยวชาญโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ท่านอาจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ

อีกท่านหนึ่งเป็นเจ้าของวาทะเด่นในรอบปีนี้อาจจะเรียกอย่างนั้นได้เลย สำหรับควายเซ็นเตอร์ เป็นน้องสุภาพสตรีชั้น ม. 5 จากโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ น้องหิรัญญา วิวัฒน์เดชากุล หรือน้องเมย์

อีกท่านหนึ่ง มีโอกาสร่วมรายการกับเราหลายครั้ง และผ่านระบบการเรียนการสอนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์มาแล้ว น้องวันชนะ หมั่นงาน หรือน้องเมฆ ตอนนี้ย้ายจาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ไปเป็นนิสิตชั้นปี 1 คณะ รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สวัสดิ์ทั้ง 3 ท่าน

ต้องมาคุยกับน้องเมย์ก่อน ตอนนี้น้องเมย์ตั้ง ออกทีวีทุกช่อง ทุกสื่อกำลังสนใจ เป็นเจ้าของวาทะควาย เซ็นเตอร์ ถามจริง ๆ ตั้งใจมาก่อนไหมตอนไปประชุม สภาเยาวชนวันเด็กที่ผ่านมามีในวันนั้นจะต้องพูดคำนี้

น้องหิรัญญา : ไม่ได้ตั้งใจ คือตอนแรกเคยพูดในที่ประชุมเล็ก ในฐานะที่เป็นรองกรรมการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ สภาเยาวชนแห่งชาติ ว่าเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มันเกี่ยวข้องถึงเรื่องการศึกษาด้วย ก็เลยพูดถึงเรื่อง การเรียน การสอนระบบไฮลด์เซ็นเตอร์นี้ขึ้นมาในที่ประชุมย่อย

โดยเริ่มจากที่ประชุมย่อยบอกว่าการศึกษาด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ เราในอนาคต ดังนั้นการที่จะพัฒนาเยาวชนที่จะขึ้นมา บริหารประเทศในรุ่นต่อ ๆ ไป มีผลอย่างมาก และ มันเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงไปถึงเรื่องการศึกษา จึงพูด ออกมาว่าตอนนี้เขามีการเรียนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์นะ ถ้า ระบบมันไม่ดีเพื่อน ๆ เห็นด้วยไหมว่ามันไม่ใช่ “ไฮลด์” (Child) จะเป็น “ควาย” ไปซะ

เพื่อน ๆ เวลาประชุมเขาก็จะนั่งรวม ๆ กัน ปรากฏว่ามองผ่านไปเพื่อนบางคนบอกว่าใช่ ๆ ก็เลยอ้อเพื่อน ๆ ก็ประสบปัญหาเหมือนกัน แต่ส่วนตัวแล้วที่โรงเรียนใช้ระบบผสม คือ ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ กับ ทีชเชอร์เซ็นเตอร์ (Teacher-Centered) ผสมกันซึ่งตัวเองชอบและที่โรงเรียนไม่มีปัญหา ดังนั้นเราในฐานะที่มีตำแหน่งอย่างน้อยน่าจะ เป็นกระบอกเสียงให้เพื่อน ๆ ได้ ก็เลยคิดว่า จะทำอย่างไรดี เผอิญได้เป็นตัวแทนขึ้นไปพูดในที่ประชุมสภาเยาวชนแห่งชาติในวันเด็กที่ผ่านมา พอมีคนเปิดประเด็นเรื่องการศึกษารื้อฟื้นมา คิดว่าถ้าพูดตรงนี้ก็คงจะดี เพราะว่ามีผู้ใหญ่หลายท่านนั่งฟังอยู่ด้วย ก็เลยพูดประโยคนี้ขึ้นมา

คุณศิริบุรณ : เมื่อพูดประโยคนี้ขึ้นมา เพื่อต้องการสะท้อนออกไปว่ามันมีปัญหาเกิดขึ้นนะ สำหรับระบบการเรียนแบบนี้ ที่เราคิดว่ายังไม่สมบูรณ์แบบ และสงสัยจะได้ผล เพราะผลที่ตอบรับกลับมา คือผู้ใหญ่หันมาให้ความสนใจว่าเกิดปัญหาอะไรขึ้น ทีนี้น้องเมย์พูดบอกว่าที่โรงเรียนใช้ระบบการเรียนแบบผสมผสาน หมายความว่าอย่างไร และน้องเมย์คิดว่าระบบไฮลด์เซ็นเตอร์เป็นอย่างไร มีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องหรือไม่ อะไรบ้าง

น้องหิรัญญา : คือต้องขอชี้แจงว่าระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ ตามความเข้าใจของตนเองเป็นระบบที่ค่อนข้างจะเน้นว่าเด็กสนใจอะไรให้

เด็กศึกษาในจุดนั้น ให้เด็กค้นคว้า ศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจ โดยที่มีคุณครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เป็นที่ปรึกษาให้ โดยกระบวนการเหล่านี้ผ่านการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเด็กเอง ซึ่งความรู้ที่เด็กได้มามันอาจจะยังไม่ครบสมบูรณ์ อย่างเช่นตัวเมย์เองสนใจเรื่องพืชชนิดหนึ่ง ก็ไปหาเรื่องพืชชนิดนี้มา แต่เมย์อาจจะไม่รู้ถึงว่าต้นกำเนิดจริง ๆ มันอาจจะเป็นพืชที่อยู่ในตระกูลไหน ดังนั้นเมย์ก็จะมาถามคุณครูและคุณครูก็อธิบายให้ฟัง ที่โรงเรียนจะเป็นแบบนี้ ซึ่งเรียกว่าวิธีการผสมผสาน

อีกตัวอย่างหนึ่งของโรงเรียนที่เห็นได้ชัด ถ้าคุณครูแจกงานไปให้แล้ว พอเราไปวิเคราะห์แล้วเอามาอธิบายให้เพื่อนฟัง ปรากฏว่าบางกลุ่มอธิบายไม่รู้เรื่อง ก็จะไปบอกคุณครูว่าไม่รู้เรื่องเลยคะ อีกที่ได้ไหมคะ ครูก็ยินดีจะขึ้นมาสอนให้ นี่คือให้เราลองประเมินตนเองด้วยตนเองก่อน คือไปลองค้นคว้าดูว่าได้ไหม ถ้าไม่ได้คุณครูก็พร้อมที่จะสอนให้อีกทีหนึ่ง เพื่อให้เราพร้อมกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เพราะว่าการสอบเข้ามหาวิทยาลัยค่อนข้างจะใช้ความรู้ที่แม่น ดังนั้นถ้าครูปล่อยให้เด็กนักเรียนค้นคว้าเอง โดยไม่สอน ให้คำปรึกษา เสนอแนะ หรือให้ความรู้เพิ่มเติม นักเรียนอาจจะได้ความรู้ที่กว้างเกินไป และไม่ตรงกับเนื้อหาในข้อสอบ

คุณศิริบุรณ์ : ปัญหาคือ คิดว่าถ้าเรียนด้วยระบบนี้ จะเป็นวิธีการเรียนที่ทำให้ได้รับความรู้ที่กว้างหรือแคบเกินไป ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นจุดมุ่งหมายสำคัญที่สุดของนักเรียนก็ยังคงอยู่ที่การสอบเข้ามหาวิทยาลัยด้วยถูกไหม มีอย่างอื่นด้วยหรือไม่นอกจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

น้องหิรัญญา : มีอย่างอื่นด้วยค่ะ การเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ไม่ใช่แค่ต้องการจะเน้นความรู้ไปแข่งในสนามสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ว่าความรู้ที่เราได้จะต้องปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และเราต้องเป็นหนึ่งในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่ใช่เป็นเยาวชนที่มีแต่ความรู้แต่เข้าสังคมไม่เป็น

คุณศิริบุรณ์ : การเรียนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์ในลักษณะที่น้องเมย์กล่าวถึง สามารถทำให้น้องเมย์บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 2 อย่างใช่ไหม

น้องหิรัญญา : ใช่ค่ะ ถ้าเป็นระบบผสมผสานความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์เลย คือ สุ จิ ปุ ลิ คุณครูชี้แนะแนวทางให้เราไปค้นคว้า เราได้วิเคราะห์ เราจะเข้าใจ ซึ่งความเข้าใจเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 2 อย่าง

คุณศิริบุรณ์ : แต่ว่าในความคิดของเมย์ ถ้าเรียนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์แล้ว คุณครูไม่เข้ามาสอน คือให้นักเรียนไปค้นคว้าและศึกษาเอง ไม่มีการแนะนำมากอย่างที่คุณเมย์ได้รับในปัจจุบัน อาจจะทำให้พลาดโอกาสในการได้รับความรู้ที่สำคัญและจำเป็น

ต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้นและการดำเนินชีวิต นั่นคือ ปัญหาที่เพื่อน ๆ ของน้องเมย์ประสบอยู่

น้องเมย์ก็ผ่านระบบไฮลด์เซ็นเตอร์มาก่อน ตอนนี้เรียนอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามความเข้าใจของน้องเมย์ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ คืออะไร

น้องวันชนะ : ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ ผมอยากจะพูดว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือว่า เราจัดอย่างไรก็ได้ให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด ถ้ามองถ้าที่เซอร์เซ็นเตอร์แล้วครูเห็นนักเรียนสำคัญที่สุดขณะที่ครูยืนสอนหน้าห้อง ไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมอะไรก็ได้ แต่พยายามให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณคนนี้เข้าใจหรือไม่ เด็กก็ได้ความรู้ หรือให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเองอย่างน้องเมย์ก็ได้ คือศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง แต่เพิ่มเติมคือว่าเรียนตามที่เด็กสนใจ ครูต้องวางกรอบว่ามีขอบเขตแค่ไหน ไม่อย่างนั้นขอบเขตการเรียนรู้ของเด็กจะกว้างหรือแคบเกินไป

พูดถึงเรื่องการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าครูมีกรอบและขอบเขตการเรียนรู้ไว้ให้ เด็กก็จะประสบความสำเร็จ การเรียนการสอนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์ อยากให้ใช้ว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ คือจะจัดอย่างไรก็ได้ให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนมากที่สุดครับ

คุณศิริบุรณ์ : ประสบการณ์ของน้องเมย์เป็นอย่างนั้นหรือเปล่า น้องเมย์ได้รับในสิ่งนั้นหรือเปล่า

น้องวันชนะ : ใช่ครับ จะบอกว่าผมเรียนมาตั้งแต่ประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่านมาหลายระบบมาก ตอนเป็นเด็กอาจจะพีชเซอร์เซ็นเตอร์อย่างเดียว ครูสอนอย่างเดียว แม้เป็นระบบนั้น ถ้าตัวนักเรียนเองใฝ่รู้ อยากรู้อยากเห็น มีแหล่งเรียนรู้ ก็สามารถไปศึกษาหาความรู้ได้

หลังจากเริ่มมีการปฏิรูปการศึกษา ต้องเข้าใจว่าเพียงมีการปฏิรูปจะให้ปรับเปลี่ยนในทันทีคงไม่ได้ ผมก็มีความเห็นค่อนข้างเหมือนของน้องเมย์คือว่า ต้องผสมผสานกัน โดยเฉพาะที่ผมเรียนอยู่ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มีเด็กมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งนั้น จุดมุ่งหมายเดียวกันคือไปมหาวิทยาลัย และจากการปรับกระบวนการที่เดียวเลย แล้วถ้าผิดพลาดอะไรขึ้นมา เด็กสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ติดกันทั้งโรงเรียนจะทำอย่างไร แต่สำหรับที่โรงเรียนของผม เห็นชัดเจนเลยว่าที่นักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะว่าการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าคุณไปดูข้อสอบ หรือน้องเมย์เองจะสอบปีหน้า ข้อสอบไม่ได้วัดแค่ความจำ ไม่ได้วัดแค่สิ่งที่ครูบอก ข้อสอบออกกว้างมาก ครูไม่มีทางที่จะบอกได้หมดทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ถ้าครูบอกวิธีคิดให้ เด็กจะคิดได้ทุกสิ่งทุกอย่าง

คุณศิริบุรณ : น้องเมษจะบอกว่ากระบวนการเรียนรู้แบบไฮลด์เซ็นเตอร์ หรือเด็กเป็นสำคัญนั้น ประสบความสำเร็จที่จะทำให้เรา

คิดเองได้ สามารถแสวงหาความรู้ให้กว้างขวางขึ้นได้
บรรลุตฤประสงค้อย่างที่น้องเมย์บอกว่าต้องการทั้งเรื่อง
การสอบเข้ามหาวิทยาลัยและเรื่องของการมีความรู้เพื่อ
ดำรงชีวิตอยู่ในชีวิตประจำวันได้ น้องเมย์คิดว่าประสบ
ความสำเร็จ

น้องวันชนะ : ผมยกตัวอย่างวิชาคณิตศาสตร์ คือทุกคนไปเปิดดูเนื้อหา
ปรากฏว่ามี 2-3 บรรทัด มีสูตรอย่างเดียว ถามว่ามีแต่
สูตรเด็กทำไม่เป็น เพราะครูบอกสูตรหรือทำโจทย์ครู
ทำให้บนกระดานเสร็จหมดเลย แต่ถ้าครูปล่อยให้เด็กคิด
ให้ทำ ให้หาคำตอบ มีกระบวนการหาคำตอบเอง เด็กจะ
ทำได้ ครูไม่มีทางมาบอกว่าจะเป็นอย่างไร พลิกไปตาม
สถานการณ์และเหตุการณ์ตลอดเวลา จากสูตร 2 บรรทัด
ถ้าเด็กคิดเป็น เชื่อมโยงอะไรเป็น ก็จะสามารถแก้โจทย์
คณิตศาสตร์ได้ด้วยตัวเอง

ที่นี้ลองไปดูคะแนนเฉลี่ยของการสอบเข้ามหา-
วิทยาลัยในวิชาคณิตศาสตร์จะต่ำที่สุด 20 กว่าคะแนน
ปัญหาคือว่า ขณะที่ครูมัธยมศึกษาปีที่ 4 สอนของ
มัธยมศึกษาปีที่ 4 เด็กก็เรียนไป ครูมัธยมศึกษาปีที่ 5
สอนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เด็กก็เรียนไป แต่ข้อสอบเข้ามหา-
วิทยาลัยเป็นการวัดองค์ความรู้โดยรวมคือมัธยมศึกษา
ปีที่ 4-5-6 ซึ่งเด็กบูรณาการไม่เป็น เชื่อมโยงต่อและ

คิดไม่เป็น นี่คือปัญหา คะแนนคณิตศาสตร์จึงเป็น 26 จาก 100 คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทย

คุณศิริบุรณ์ : น้องเมย์บอกว่า ไซลด์เซ็นเตอร์ มีจุดอ่อนอยู่บางจุด แต่ น้องเมฆเองก็กำลังจะบอกว่าไซลด์เซ็นเตอร์ ก็มีจุดแข็ง อยู่บางจุดเหมือนกันที่จะทำให้เราสามารถพัฒนากระบวนการ ความคิดของเราได้ในเรื่องของการเรียน

น้องวันชนะ : ไซ่ครับ ขณะนี้ผมเข้าไปเรียนในมหาวิทยาลัยได้เทอม กว่า ๆ แล้ว เห็นเลยว่าระบบการเรียนในมหาวิทยาลัย ถ้าคุณไม่รู้จักฝึกกระบวนการคิดมาจะเรียนไม่ได้ เพราะ ในมหาวิทยาลัยเวลาเรียนก็น้อยกว่าในโรงเรียน มหา- วิทยาลัยบางวันเรียน 3 ชั่วโมง บางวันเรียนชั่วโมงเดียว จบแล้ว แต่เนื้อหาที่สอบค่อนข้างเยอะ ครูในมหา- วิทยาลัยทุกคนจะพูดครั้งแรกบอกว่าครูไม่จำเป็นต้อง สอนทุกเรื่องนะ แต่ครูจะพยายามแนะแนวทางให้ ขอให้ นักเรียนไปศึกษาด้วยตนเอง เพราะการเรียนในมหา- วิทยาลัยคือการเรียนเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นถ้าเราถูกฝึกกระบวนการคิดมาแล้วในโรงเรียน เวลา ครูแนะนำหนังสืออะไรให้ไปศึกษาเอง เราจะทำได้และ วิเคราะห์เป็น

คุณศิริบุรณ์ : จากแนวความคิดที่มีผู้ใหญ่หลายท่านบอกว่าไซลด์เซ็นเตอร์ หรือการเน้นเด็กเป็นสำคัญน่าจะจัดได้เหมาะสมเฉพาะ

กับการศึกษาระดับอนุบาลกับประถมศึกษา หรืออาจจะ
มัธยมศึกษาตอนต้น แต่มัธยมศึกษาตอนปลายอาจจะไม่
เหมาะสม น้องเมฆกำลังจะบอกว่าจริง ๆ แล้วการเรียน
ลักษณะนี้ การฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้แบบนี้สามารถ
ต่อยอดกันไปได้จนถึงระดับอุดมศึกษา เป็นแนวทางหนึ่ง
ในการเรียนอย่างนั้นใช่หรือไม่

อาจารย์คะในข้อเท็จจริง โดยสาระหรือว่าแก่นสำคัญ
ของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตรงตามแบบหรือ
วิธีการที่น้องทั้ง 2 บอกไหมคะ

ดร.เลขา : ดิฉันอยากจะให้ข้อสังเกตหนึ่งกับครูไทยทั่วประเทศ
และอยากให้ทุกท่านถามตัวเองว่า หลังจากได้ฟังความ
คิดเห็นของนักเรียนเยาวชนของเรา 2 คนนี้แล้ว โดย
อาชีพทำไมเราถึงมีครูส่วนหนึ่งไม่เข้าใจในเรื่องของแนวคิด
การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือยึดเด็ก
เป็นศูนย์กลาง ดิฉันอยากจะวิเคราะห์ต่อจากที่น้องทั้ง 2 พูด
ประเด็นที่บอกว่าโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนที่น้องทั้ง 2 ได้เรียนอยู่
ใช้ระบบผสมผสานทั้ง 2 ระบบ ถูกต้องที่สุด เพราะจริง ๆ
แล้ว ในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ ไม่มีสูตรสำเร็จ
แล้วก็ไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด หรือว่าถูกที่สุด หรือว่า
เลวที่สุด ไม่มี แต่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสอน
เนื้อหาสาระของการสอน กับกิจกรรมที่จัด ใครเป็นผู้มี

บทบาทมากกว่ากัน ถ้าครูต้องมีบทบาทมาก เราก็ใช้กระบวนการที่ครูเป็นศูนย์กลาง แต่ถ้าเด็กนักเรียนจะต้องมีบทบาทมาก การใช้กระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ก็จะดีมาก

อย่างพี่น้องหรือญาติญาติๆ ทำให้เราเห็นว่าจริง ๆ แล้วในกระบวนการเรียนการสอนนั้น วิธีการต้องหลากหลาย หรือใช้วิธีการหลายๆ ทาง สารที่พี่ 2 คนพูดมาถูกต้องประมาณ 70% แต่ส่วนที่ต้องเพิ่มเติมคือว่า นอกจากตัวครูและนักเรียนต่างเป็นศูนย์กลางแล้ว เรายังมีสื่อ ขณะนี้เราต้องเรียนจากสื่อหลาย ๆ อย่าง เราให้สื่อมีบทบาทมากในการที่ช่วยให้เราเกิดการเรียนรู้ สื่อก็จะเป็นศูนย์กลาง ฉะนั้นที่ต้องเข้าใจร่วมกันคือ ครูต้องเป็นมืออาชีพมากขึ้น สามารถที่จะเลือกว่า ตัวเองจะเป็นพระเอกตอนไหน นักเรียนเป็นพระเอกนางเอกตอนไหน สื่อเป็นพระเอกนางเอกตอนไหน แล้วดำเนินการจัดการให้ถูกต้อง แต่ใครจะเป็นพระเอกก็ตาม ครูยังมีบทบาทสำคัญอย่างนี้น้องเมฆได้พูดถึงว่าจริง ๆ แล้วทำอะไรครูถึงจะให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้ อันนี้เป็นประเด็นที่ดิฉันอยากจะเสริม

ดิฉันอยากจะพูดถึงสังคมไทยว่า เราเป็นสังคมที่ให้ ความคาดหวังกับศักยภาพของเด็กต่ำมาก เราคิดว่าเรา

ดีกว่าเขา ผ่านโลกมามากกว่าเขา แต่ในบางเรื่องเราต้องยอมรับว่าถ้าเราหยุดและไม่ได้ติดตามข่าวสาร หรือเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เราจะตามเด็กไม่ทัน เพราะเด็กโตด้วยแล้ว เขาเป็นผู้เรียนรู้ที่กระตือรือร้นตลอดเวลา ถ้าเราไม่เข้าใจตรงนี้ แทนที่เราจะเป็นผู้ส่งเสริมเขา เรากลับทำลายศักยภาพของเขาแทน เพราะสัญชาตญาณการเรียนรู้ สัญชาตญาณของการต่อสู้เพื่ออยู่รอดในโลกนี้ได้ มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน แต่ขณะนี้จากการจัดการศึกษา เราคิดว่าเราสู้ดี เราก็จะต้องทำอย่างนั้นอย่างนั้น ผลกระทบก็เกิดขึ้นกับครูไทย เพราะครูไทยถูกครอบงำไม่ต้องคิดเลย แทบไม่ต้องทำเลย มีคนคิดให้เป็นสูตรสำเร็จ ก็เลยหลงทาง แต่เราก็ยังโชคดีที่เรายังมีโรงเรียนดี ๆ ที่เข้าใจใช้กระบวนการผสมผสานถูกต้อง ไม่เช่นนั้นเราจะไม่มีห้อง 2 คนมานั่งอยู่ตรงนี้ ถ้าโรงเรียนไม่ดี ถ้าครูไม่ดี

คุณศิริบูรณ์ : อาจารย์คะ นั่นจะเป็นปัญหาทำให้เกิดเรื่องของการล้ากันในเรื่องของมาตรฐานหรือเปล่า โรงเรียนไหนปรับตัวได้ โรงเรียนไหนคิดเป็น ใช้วิธีการเป็น ก็จะได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพอย่างน้อย 2 คนนี้

ดร.เลขา : ใช่ค่ะ ฉะนั้นตรงนี้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะต้องช่วยผลักดันให้โรงเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกัน ดิฉันอยากจะวิเคราะห์ให้เห็นว่าในมาตรา 22 ของ พ.ร.บ.

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด
อันนี้ไม่ใช่วิธีการสอนนะคะ แต่เป็นหลักคิด เป็นแนวคิด
ได้ 3 หลักใหญ่ ๆ

หลักแรกคือในประเด็นของเรื่องสิทธิมนุษยชน
เรื่องของการให้โอกาสกับคุณภาพที่การศึกษาต้องจัดให้
ไม่ว่าจะอยู่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ หรือ
อยู่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ต่อกันไปโรงเรียนบ้านนอก
ไกลปืนเที่ยง คุณภาพต้องเท่าเทียมกัน โอกาสเด็กจะ
ต้องมีเท่าเทียมกัน มองเรื่องสิทธิมนุษยชนบนฐานของ
ประเด็นว่าเขาสำคัญที่สุด

หลักการที่สอง เป็นหลักการที่ธรรมดาตามาก คือถ้า
เราเห็นใครสำคัญกับเรา ไม่ว่าเราจะทำอะไร เราจะนึกถึง
ประโยชน์ที่เขาได้ เราจะมีความรัก ความหวังดี และ
ความปรารถนาดีต่อเขา เวลาเราจะทำอะไรเราจะนึกถึง
เขาก่อน และมีความสุขที่จะทำให้เขา

ประเด็นที่น่าสนใจมาก จะสอดคล้องกับสิ่งที่เด็ก 2
คนได้พูดแล้วคือว่า ในกระบวนการเรียนรู้ สิ่งที่สำคัญ
ที่สุดต้องรู้จักวิธีที่จะเรียนรู้ ฉะนั้นการที่เราจะบอกว่าเด็ก
เป็นศูนย์กลาง มันอยู่บนฐานของแนวคิดหลักการว่า
ผู้เรียนสำคัญที่สุด เพราะเราถือว่าเขาจะต้องเป็นคนสำคัญ
สำหรับเรา เขามีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับเรา

เพราะฉะนั้นโชคดีที่สังคมไทยเริ่มฟังเสียงเด็ก ตรงนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เรตอบสนองกับหลักการ

หลักการที่สามที่ดิฉันอยากจะเสริมตรงนี้คือว่าในกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ อันหนึ่งที่ชัดเจนคือว่าเราเรียนรู้ได้หลายวิธี แต่ทำไปทำมา เมื่อก่อนนี้เรายึดวิธีเดียว คือวิธีบอกเขา แล้วให้เขาจด และให้เขาจำ ซึ่งไม่ใช่วิธีที่ผิด เพราะเป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้วิธีหนึ่ง แต่เราใช้มากเกินไป จนเรารู้วิธีอื่น วิธีที่เขาจะต้องกระโดดเข้ามาเป็นผู้กระทำการเอง ลงมือปฏิบัติเอง แล้วเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขณะที่เกิดประเด็นควายเซ็นเตอร์ เป็นเพราะว่าเราหลงทางอีกแล้ว เราไปใช้วิธีเดียว ไม่รู้จักที่จะเลือกสรรหรือหาวิธีการที่หลากหลายจึงเป็นปัญหากันอีก

คุณศิริบุรณ์ : อย่างที่บอกไว้ว่าไซลด์เซ็นเตอร์เป็นเรื่องของหลักการ ซึ่งวิธีการอยู่ที่การปรับเปลี่ยนประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพ-การณ์หรือสภาพของเด็กแต่ละคน หรือว่าสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานศึกษาด้วย แต่ปัญหาคือว่าเรามีความมั่นใจได้แค่ไหนที่โรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศไทย นอกจากเตรียมอุดมศึกษา และเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ เขาจะมีความสามารถที่จะทำให้นวัตกรรมนี้เข้าไปสู่การปฏิบัติให้เกิดคุณภาพได้

ท่านผู้ชมที่สนใจเรื่องนี้ จะเป็นไชลด์เซ็นเตอร์ หรือควายเซ็นเตอร์ ก็ตาม โทรศัพท์แสดงความเห็นกันได้

ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อว่ามีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่เข้าใจ ระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือไชลด์ เซ็นเตอร์ (Child-Centered) มีพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ที่โทรศัพท์มาแสดงความเห็น และมีการเสนอแนะถึง ข้อบกพร่องหรือว่าจุดอ่อนของระบบนี้ด้วยว่าเกิดจาก ตรงไหน อย่างไร ขออนุญาตไปที่คำถามเพราะว่าเนื้อหาของ คำถามอาจจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราคุยกันในวันนี้ด้วย

เป็นคำถามจากนิสิตคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย บอกว่าเคยเรียนผ่านระบบไชลด์เซ็นเตอร์ มาก่อน แต่มีความสงสัยเนื่องจากมาได้ยินว่าการเรียน แบบนี้จะนำความรู้ของท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียน ปัญหาที่มองเห็นก็คือ เด็กนักเรียนจะต้องนำ ความรู้ที่มีไปสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ว่าข้อสอบเข้า มหาวิทยาลัยไม่มีคำถามในเรื่องของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น ข้อสอบก็ยังมีเป็นแบบเดิม ๆ อยู่ ส่วนเรื่องของการเตรียม ความพร้อมของแต่ละโรงเรียนไม่เท่ากัน บางโรงเรียนไม่ พร้อมทั้งอุปกรณ์และบุคลากร คิดว่าการเรียนระบบนี้ น่าจะทำให้ทุกอย่างพร้อมและลงตัวเสียก่อน อาจารย์คิดว่า ควรจะรอให้ถึงเวลานั้นไหมคะ ในเรื่องของการเรียน ในเรื่องของหลักสูตรท้องถิ่นจะมีปัญหาหรือเปล่า

ดร.เลขา : ดิฉันคิดว่าคงจะรอไม่ได้ ขณะนี้โลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเร็วมาก ดังนั้นถ้าเรามองว่าระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยกับกระบวนการที่พัฒนาได้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สอดคล้อง ก็จะต้องเปลี่ยนระบบการสอบเข้า เพราะว่าจะขณะนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องก็กำลังจะเปลี่ยนแปลงระบบการสอบคัดเลือกอยู่

ประเด็นเรื่องของท้องถิ่น ดิฉันอยากจะมองว่า ถ้าเราอยู่ตรงไหน เราควรรู้จักสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา สมมติเราอยู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่เราไม่รู้จักรากเหง้าของความเป็นคนพระนครศรีอยุธยาของเรา กลับไปรู้จักคนอเมริกันเป็นอย่างไร ดิฉันว่าเราเรียนข้ามชั้นไป ในโลกของความเป็นจริงแล้ว เราจะต้องไม่รู้จักเพียงแค่เรื่องของประเทศเพื่อนบ้าน แต่ในขณะที่เดียวกันเราต้องรู้จักตัวเราเองให้ดีด้วย

คุณศิริบุรณ์ : คงจะเหมือนที่น้องเมย์บอก วัตถุประสงค์ของการเรียน ไม่ใช่มีแค่การสอบเข้ามหาวิทยาลัย มีเรื่องของการดำรงชีวิตด้วย

ดร.เลขา : ถูกต้อง ประเด็นนี้ตอบได้เลย โดยหลักการก็ในลักษณะนี้

คุณศิริบุรณ์ : จากนครราชสีมาบอกว่าระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ ดี แต่บอกว่าเด็ก 50 คน ทำให้ครูดูแลยาก อยากให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรัฐบาล ทำให้ครูวิธีการสอนที่ถูกต้อง และสามารถที่จะสอนวิธีดังกล่าวได้กับเด็กจำนวนเท่านี้ หรือหาวิธีลด

จำนวนให้เด็กแต่ละห้องน้อยลง ถามน้องเมฆ ตอนเรียน
ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ห้องน้องเมฆมีกี่คน

น้องวันชนะ : มี 48 คน เกือบ 50 คน

น้องหิรัญญา : มี 44 คน

คุณศิริบุรณ : ก็ไม่น้อยเหมือนกัน สอนระบบนี้ได้เหมือนกัน

ที่นี่มีคำถามต่อไปว่า ครูจะต้องสอนอย่างไรใน
กรณีที่มีเด็กเยอะ ๆ แบบนี้ ใช้ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ ได้
หรือเปล่า

น้องหิรัญญา : ใช้ได้ค่ะ ยกตัวอย่างว่าคุณครูให้งานมาแล้วเป็นการแบ่ง
กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นการแบ่งกลุ่ม แล้วจัดงานกันทำ จะมี
ทั้งผู้อภิปราย ผู้ค้นคว้าข้อมูล ผู้เรียบเรียงข้อมูล นี่คือ
จุดหนึ่งที่เรารู้จักบริหารการทำงานของตัวเอง รู้จักบริหาร
กลุ่มเพื่อนว่าใครควรจะทำหน้าที่อะไร และการที่แต่ละ
กลุ่มแสดงผลงานตัวเองออกมา เป็นการประเมินของ
คุณครูได้อย่างหนึ่งว่า นักเรียนกลุ่มนี้เข้าใจอย่างไร ถ้า
นักเรียนกลุ่มนี้สามารถอภิปรายได้อย่างถูกต้องลึกซึ้ง นั่นคือ
กลุ่มนี้เขาผ่าน เขาได้ใช้สมองในการคิด แสดงว่าเขาเข้าใจ
ในบทเรียน แต่ถ้าอีกกลุ่มหนึ่งแสดงออกมาได้แต่เพื่อน ๆ
ไม่เข้าใจ รวมทั้งเขาไม่สามารถทำให้ข้อมูลกระจ่างชัดได้
ก็เป็นจุดที่คุณครูเห็นแล้วว่า กลุ่มนี้ยังไม่เข้าใจ คุณครูก็

จะเสริมให้ และการอภิปรายไม่ใช่คนเดียว ถ้าเมย์เป็นคนอภิปรายในวันแรกของกลุ่มนี้ในครั้งต่อ ๆ ไปจะไม่ใช้เมย์แล้ว ดังนั้นคุณครูก็จะทราบข้อบกพร่องของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร โดยเฉพาะที่โรงเรียน คุณครูจะมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน เป็นคุณแม่คุณลูกกันได้ ดังนั้นคุณครูจะสนิทกับเรา คุณครูจะทราบแต่ละคนมีจุดอ่อนตรงไหน และจะแก้ไขให้นักเรียนอย่างไร

คุณศิริบุรณ์ : ผลงานที่น้องเมย์นำมาด้วย นี่ก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบการเรียนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์เหมือนกัน มีอะไรบ้างคะ

น้องหิรัญญา : เช่นตรงนี้เป็นผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ คุณครูจะสอนเรื่องเรขาคณิตให้นำเศษกระดาษมา บอกว่าลูกขา ลองประยุกต์ชื่อว่าเรขาคณิตที่เราเรียนมาทั้งหมด สามารถเป็นอะไรได้บ้าง ผสมผสานกันซิ เอาเศษกระดาษมาทำซิกะ น้อง ๆ เขาก็ทำไปคิดไป เขาก็จะได้อู่ว่าสี่เหลี่ยมจัตุรัส อย่างนี้ ๆ เป็นการได้ลองทำ และเขาจะจำได้ขึ้นใจ พอเขาทำเป็นพื้นฐานแบบนี้แล้ว ต่อมาเขาจะสามารถประดิษฐ์เป็นชิ้นงานที่มากกว่าเดิม กลายเป็นชิ้นงานใหญ่ขึ้นมาอีก ใช้สอยได้ในชีวิตประจำวัน เช่น การนำรูปเรขาคณิตมาทำเป็นกรอบรูป เป็นผลงานที่ประสบความสำเร็จ นี่คือระบบไฮลด์เซ็นเตอร์

คุณศิริบุรณ์ : มีหลายคนแสดงความเห็นมาว่า การเรียนวิธีนี้ดี แต่ว่าควร
จะเริ่มมาตั้งแต่เด็กเล็ก ๆ เลย น้องเมฆเห็นด้วยไหมคะ

น้องวันชนะ : เห็นด้วยครับ เด็ก ๆ เป็นพื้นฐานสำคัญอย่างมาก คือ
คนส่วนใหญ่จะไปมุ่งหวังว่าลูกเข้าประถมศึกษาปีที่ 1 จะ
ต้องอ่านหนังสือได้ แต่การเรียนระบบนี้ถ้าเรียนประถม
ศึกษาปีที่ 1 อาจจะยังอ่านไม่ได้มากนัก แต่มีกระบวนการ
คิดอะไรได้มากกว่านั้น ต่อไปก็พัฒนาตัวเอง

ผู้ปกครองไปยึดติดมากกว่าลูกต้องอ่านได้ก่อน ทำ
เลขได้ก่อน ครูต้องสอน และเห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งไร้สาระ
ให้เด็กมาตัด ๆ ทำ ๆ เด็กเขาได้คิดเป็น ถามว่าถ้าเด็กเขา
ไม่เคยตัดสี่เหลี่ยมจัตุรัส ก็จะไม่รู้ว่าด้านทั้ง 4 เท่ากัน
ถ้าเด็กไม่เอาสี่เหลี่ยมมาต่อกัน เด็กจะไม่รู้เลยว่าทำไม
พื้นที่สี่เหลี่ยมต้องคำนวณด้วยสูตรที่ครูให้แบบนี้ เด็กรู้
แต่ว่ากว้างคูณยาว เด็กไม่รู้ว่าทำไมหรือสูตรเป็นมาอย่างไร
เด็กทำเองจะได้รู้และจำสูตรได้

คุณศิริบุรณ์ : น่าจะต่อเนื่องกันได้เลย ตั้งแต่เด็กเล็ก ๆ จนถึงระดับ
อุดมศึกษา ก็คือใช้ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์นี้ได้ด้วย

กรุงเทพฯ : บอกว่า วิฤตการณไฮลด์เซ็นเตอร์ ครูต้องอ่านวิเคราะห์
พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อย่างละเอียด
ลึกซึ้ง แล้วครูจะเข้าใจ และที่สำคัญครูต้องมีความรักเด็ก
สอนเด็กด้วยความเมตตาและปรารถนาดี ฝากถึงครู
อาจารย์ทั้งหลายด้วย

- ราชบุรี :** บอกว่า จริง ๆ แล้วไซลด์เซ็นเตอร์ ดีนะ แต่คนสำคัญคือ ครู ถ้าครูไม่พัฒนา สอนได้แบบไม่รู้จริงว่าควรจัดแบบไหน ก็ทำให้ไซลด์เซ็นเตอร์ล้มเหลว ควรเร่งพัฒนาครูอย่างจริงจัง
- เกาะสมุย :** บอกว่า เห็นด้วยกับควายเซ็นเตอร์ของน้องเมย์ เพราะในปัจจุบันมีครูที่ไม่ขยันสอนเด็ก ทำให้เด็กไม่ได้รับความรู้ อะไรจากการเรียน ทางแก้ก็คือ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องช่วยกันดูแลการทำงานของครู
- ยะลา :** เห็นด้วยกับน้องเมย์ แต่จะอย่างไรให้ครูมีความรู้ความเข้าใจวิธีการสอนแบบไซลด์เซ็นเตอร์
- กรุงเทพฯ :** เสนอให้เปลี่ยนจากการเรียกไซลด์เซ็นเตอร์ เป็นเน้นเด็ก เป็นสำคัญตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ น่าจะถูกต้อง และชัดเจนกว่า ฝากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติด้วย และให้ความรู้แก่ครูมากขึ้น
- นนทบุรี :** เห็นด้วยกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนปรับเปลี่ยนดีขึ้น เป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน
- จันทบุรี :** ครูจะต้องใช้วิธีผสมผสาน ทุกวันนี้ครูจะให้ใบงานให้เด็กทำงานไป โดยไม่สอน ซึ่งเป็นวิธีการที่ผิด ต้องขึ้นกับวิจาร์ณญาณของครูว่าให้ความสำคัญของเด็กแค่ไหน และทุ่มเทกับเด็กอย่างเต็มที่ และทำงานเป็นกลุ่มด้วย

มีหลายคนเห็นด้วยกับระบบไชลด์เซ็นเตอร์ว่าดี แต่จะทำอย่างไรให้ครูโดยเฉพาะต่างจังหวัดเข้าใจและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

กรุงเทพฯ : เห็นด้วยมาก ๆ กับน้องเมย์ เคยคุยกับลูก ๆ ก็ชอบแบบน้องเมย์เหมือนกัน แต่ถ้าครูแต่ละคนมีความสามารถในการสอนได้ดีไม่เหมือนกัน และเด็กแต่ละคนก็มีศักยภาพในการเรียนรู้ไม่เท่ากันจะทำอย่างไร

คุณศิริบุรณ์ : อีกหลายท่านที่แสดงความคิดเห็นมา สรุปแล้วคือน้องทั้ง 2 คน เข้าใจระบบไชลด์เซ็นเตอร์ แต่ว่าอยากให้การเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นระบบผสมผสาน

หลักสำคัญของไชลด์เซ็นเตอร์ คือนั้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นถูกต้องที่สุดแล้ว ฉะนั้นถ้าครูเข้าใจจะไม่เกิดความเครียด อย่างที่น้องเมย์พูด

วันนี้เราได้ทำความเข้าใจกับระบบไชลด์เซ็นเตอร์ (Child-Centered) เชื่อว่าครูอาจารย์ทั้งหลายเข้าใจมากขึ้นหลังจากได้ฟังวิทยากรทั้ง 3 ท่าน วันนี้ขอบพระคุณมาก ๆ สำหรับท่านอาจารย์ ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ ขอบคุณน้องหิรัญญา วิวัฒน์เดชากุล จากเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ ขอบคุณน้องวันชนะ หมั่นงาน จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอบพระคุณทั้ง 3 ท่านค่ะ

คำถามจากผู้ชมที่บ้าน

1. อยากให้รัฐบาลมองเห็นปัญหาเรื่องนี้อย่างจริงจัง และให้ความรู้กับครูเรื่อง “การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไชลด์เซ็นเตอร์” (Child-Centered) อย่างเต็มที่ ทุกวันนี้ ครูยังสับสน ทั้ง ๆ ที่การปฏิรูปการศึกษาได้เริ่มทำมาตั้งนานแล้ว (ราชบุรี)

2. เคยเรียนผ่านระบบไชลด์เซ็นเตอร์มาก่อน แต่มีความสงสัยเนื่องจากได้ยินมาว่าการเรียนแบบนี้สามารถนำความรู้ท้องถิ่นเข้าสู่ตลาดแทรกในการเรียนด้วย แต่ปัญหาที่มองเห็นคือเด็กนักเรียนจะต้องนำความรู้ที่มีไปสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่มีคำถามในเรื่องของท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น และข้อสอบก็ยังเป็นแบบเดิมคือเน้นการท่องจำอยู่ที่สำคัญในเรื่องความพร้อมของโรงเรียนก็ไม่เท่ากัน บางโรงเรียนไม่พร้อมทั้งอุปกรณ์และบุคลากร คิดว่าการเรียนระบบนี้ น่าจะให้ทุกอย่างพร้อมและลงตัวก่อน (นิสิตคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

3. ระบบไชลด์เซ็นเตอร์ดี แต่เด็ก 50 คน ทำให้ครูดูแลยาก อยากให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะรัฐบาลจัดฝึกอบรมให้ครูวิธีการสอนที่ถูกต้อง และสามารถที่จะสอนด้วยวิธีดังกล่าวกับเด็กจำนวน 40-50 คนด้วย หรือไม่ก็หาวิธีเกลี้ยครูและนักเรียนให้มีจำนวนต่อห้องที่เหมาะสม (นครราชสีมา)

4. ระบบไชลด์เซ็นเตอร์ที่ใช้ในปัจจุบันสามารถใช้ได้กับระบบการเรียนการสอนครู 1 คนต่อจำนวนนักเรียนกี่คน เพราะปัจจุบันครูต้องสอนเด็กในห้อง 40 คนขึ้นไปทำให้ครูมีเวลาดูแลเด็กได้น้อย เพราะมีงานในด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นด้วย (นครศรีธรรมราช)

5. วิกฤตการณ์ไซลด์เซ็นเตอร์ ครูต้องอ่านและวิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ดี ๆ แล้วครูก็จะเข้าใจ (กรุงเทพมหานคร)

6. จริง ๆ แล้วไซลด์เซ็นเตอร์ดีนะ แต่คนสำคัญคือครู ถ้าครูไม่รู้จักพัฒนาตนเอง สอนแบบไม่รู้จริงว่าควรจัดการเรียนการสอนแบบใด ก็จะทำให้ไซลด์เซ็นเตอร์ล้มเหลว ดังนั้น ควรเร่งพัฒนาครูอย่างจริงจัง (ราชบุรี)

7. เห็นด้วยกับ “ควายเซ็นเตอร์” เพราะว่าปัจจุบันมีครูที่ไม่ขยันสอนเด็ก ทำให้เด็กไม่ได้รับความรู้อะไรจากการเรียน ทางแก้คือประชาชนและผู้ปกครองจะต้องช่วยกันดูแลการทำงานของครู (สุราษฎร์ธานี)

8. การที่ครูยึดรูปแบบวิธีการสอนมากกว่ายึดความต้องการและศักยภาพของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ จึงทำให้เข้าใจผิดและเกิดปัญหา (กรุงเทพมหานคร)

9. อยากเสนอให้เปลี่ยนการเรียกการเรียนการสอนแนวใหม่ว่าไซลด์เซ็นเตอร์ มาเป็นเน้นเด็กเป็นสิ่งสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติน่าจะถูกต้องและชัดเจนกว่า และควรให้ความรู้แก่ครูมากขึ้น (กรุงเทพมหานคร)

10. เห็นด้วยกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (นนทบุรี)

11. ครูต้องใช้ทักษะสมรรถนะที่ครูใช้วิธีการให้งานให้เด็กทำงานโดยไม่สอนซึ่งเป็นวิธีการที่ผิด ต้องขึ้นกับวิจารณ์ญาณของ

ครูว่าให้ความสำคัญกับเด็กแคไหนและทุ่มเทกับเด็กอย่างเต็มที่หรือไม่ (จินตบุรี)

12. เด็ก 2 คนนี้มาเป็นผลจากการเรียนรู้ด้วยระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ เพราะทำให้รู้จักคิด วิเคราะห์และการทำงานเป็นกลุ่ม (คุณวิศาล กรุงเทพมหานคร)

13. เห็นด้วยกับระบบนี้มาดี แต่จะอย่างไรให้ครูอีกหลาย ๆ คน โดยเฉพาะต่างจังหวัดเข้าใจและปฏิบัติอย่างจริงจัง (กรุงเทพมหานคร)

14. เห็นด้วยกับน้องเมย์มาก เคยคุยกับลูก ๆ ก็ชอบแบบนี้ แต่ปัญหาคือครูแต่ละคนสอนระบบนี้ได้ดีไม่เหมือนกัน และเด็กแต่ละคนก็มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน (กรุงเทพมหานคร)

15. การที่เด็กแสดงความคิดเห็น สะท้อนให้เห็นว่าครูของเรา พอบอกให้สอนแบบนี้ก็มุ่งแต่จะสอนแบบนี้ทั้ง ๆ ที่ยังไม่เข้าใจพอ (ลพบุรี)

16. การเรียนการสอนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์ เป็นเพียงวิธีการสอนแบบหนึ่งในระบบการศึกษาเท่านั้น เพราะฉะนั้นครูต้องไม่ยึดติดกับรูปแบบนี้ในการสอนอย่างเดียว ต้องรู้จักผสมผสานกันกับรูปแบบอื่น ๆ ด้วย (นครพนม)

17. ระบบการเรียนใหม่ ๆ ก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ระบบเก่าที่ดีก็ยังมีอยู่ ต้องรู้จักนำมาปรับใช้

18. การแสดงความคิดเห็นของเด็กเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรต้องดูเป็นกรณี การพูดเหมารวมทั้งหมดจะทำให้ครูที่ตั้งใจสอนและสอนได้ดีหมดกำลังใจ (นครปฐม)

19. สำหรับเด็กไอคิว 130 อายุ 6 ขวบควรจะให้เรียนด้วยระบบใด ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์จะเหมาะสมหรือไม่เพราะลูกเรียนรู้ได้เร็วมาก (กรุงเทพมหานคร)

20. ถ้าจะให้ดี ระบบไฮลด์เซ็นเตอร์ควรจะใช้ตั้งแต่เด็กยังเล็ก ๆ และถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นควรปรับระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกัน (พระนครศรีอยุธยา)

21. ปัจจุบันวิธีการสอนให้เด็กเรียนเก่งขึ้น มีพัฒนาการที่ซับซ้อนขึ้น วิธีการแพทย์วิธีการทำหมดแล้ว กระทรวงศึกษาธิการควรต้องรู้และเข้าใจ เรื่องนี้ด้วยการเรียนรู้แบบใดจะเหมาะสมและกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก ได้ดีที่สุด (กรุงเทพมหานคร)

22. กระทรวงศึกษาธิการควรเร่งฝึกอบรมให้ครูทั่วประเทศมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเรียนการสอนแบบไฮลด์เซ็นเตอร์ (นนทบุรี)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร.เลขา ปิยะอัจฉริยะ	ผู้เชี่ยวชาญโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

บรรณาธิการ

นางอัมพร พงษ์กึ่งสนั่นท์ ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์การศึกษา
แห่งชาติ

ประสานงานการพิมพ์/จัดทำต้นฉบับ

นางสาววัลลภัตม์ ศรีทองสุข นักวิชาการศึกษา 5

พิมพ์ต้นฉบับ

นางกนกพรรณ ปัญญาสุข เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 5

จัดพิมพ์และเผยแพร่

ศูนย์ประชาสัมพันธ์การศึกษาแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2668-7123 ต่อ 1116-9
โทรสาร 0-2243-0083
Web Site: <http://www.onec.go.th>

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติอย่างคุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
กรุณามอบให้เพื่อนไปใช้ประโยชน์ต่อไป